

Sv. Gertrúda, rehoľníčka

14. novembra 2021 ✚ Svätec týždňa

Dnes oslavuje sv. Cirkev i pamiatku svätej Gertrúdy, mníšky z rádu sv. Benedikta. Táto svätá panna nie je tá sv. Gertrúda, mníška v Nivelles, ktorej pamiatka slávi sa 17. marca, a ktorá žila v 7. storočí, ani nie je tá sv.

Gertrúda, vojvodkyňa z Turingov (Thuringen) a mníška v

Altenburgu, ktorej pamiatka svätí sa dňa 13. augusta a ktorá žila v 13. storočí.

Životopisné údaje

Sv. Gertrúda, ktorej blahoslavenú pamiatku dnes slávime, narodila sa roku 1256 v meste Eisleben, v grófstve saskom Mansfeld, ktoré neskôr narodením povestného Martina Luthera smutnú slávu si vydobylo. Rodičia jej boli veľmi nábožní a náležali ku najvznešenejším obyvateľom v grófstve mansfeldskom; veľkú starosť venovali výchove dcéry svojej, ktorá prejavovala zriedkavú zbožnosť, sotvaže hovoriť začala.

Keď mala päť rokov, prosila rodičov, aby ju k vyučovaniu benediktínkam dali. V kláštore vyvíňovali sa zriedkavé cnosti útlej Gertrúdy, že ju mníšky obdivovali. Nevinnosť dieťaťa a usporiadaná myseľ boli také útle a citlivé, že sa zdalo, akoby bolo nedotknuté hriechom dedičným; neznalo svet a nejavilo žiadnu túžbu po živote svetskom. Zbožné dievča nikdy nepozrelo na mužského človeka; i stávalo sa, že nebolo v stave jedného od druhého rozoznať. Z úst jej nevyšlo slovíčko bez potreby a každé vzťahovalo sa na Boha.

Malá Gertrúda podriaďovala vôľu svoju Bohu v tej miere, že mala najväčšiu radosť, keď mohla predstavených poslúchať, ktorých považovala za námestníkov Božích. Vtip a rozum jej boli také bystré a vnímavé, že údivom naplňovala učiteľky svoje. Keď odrástla na pannu, povolili jej rodičia, že smela sa učiť latinskej a iným rečiam, ako i ľubomudrctvu (filozofia) a rečníctvu, čomu sa toho času iba mnísi a niektorí rytieri venovali. Neskôr študovala i scholastické a mystické bohoslovie.

Najväčší učenci obdivovali vznešenú pannu, keď objasňovala najťažšie a najzáhadnejšie miesta vo Sv. písme s tou najväčšou ľahkosťou. Jediná jej snaha pri tomto hľbaní bola, aby pokračovať mohla v poznaní Boha a v láske Jeho. Avšak horlivosť jej v štúdiách zapríčinila, že zanedbávať začala služby Božie a vrúcnu modlitbu, s akou predtým neprestajne k Bohu sa vinula. I zjavil sa jej božský Spasiteľ a pokarhal prísno horlivosť jej v štúdiách. Toto zjavenie pôsobilo na myseľ vedychtivej Gertrúdy tak veľmi, že si vedy zošklivila, i hanbila sa, že milostivého Boha výlučne nemilovala a tiež časné veci obľubovala. Od toho času ošklivili sa zbožnej Gertrúde márnosti svetskej ešte viac; i uzavrela, že kláštor nikdy neopustí a do sveta nevyjde. Stala sa mníškou a zbožnosť jej i skvelé cnosti obdivovali všetci ľudia.

V dvadsiatom roku veku zjavil sa pokornej mníške sám Spasiteľ a vyučoval ju pravdám, ktoré v žiadnej knihe nájsť nemohla. V predvečer sviatku Očisťovania Panny Márie roku 1284 bola ožiarená takým svetlom nebeským, že sa jej zdalo, ako by dovtedajší život jej bol plný tmy a samolúbosti. Táto nadzemská milosť

privinula Gertrúdu ku Spasiteľovi Božiemu tak úzko, že behom nasledujúcich pätnástich rokov iba za jedenásť dní sladký a lúbezný pocit prítomnosti Jeho utratila. Sama hovorí v spise, ktorý roku 1299 uverejnila, že milostivý Boh skúšať chcel počas tých jedenástich dní vernosť jej.

Predstavení rádu ocenili svätý život Gertrúdin a zriedkavé milosti, ktorými dobrotivý a všemohúci Boh horlivú služobnicu Svoju vyznačoval, i vyvolili ju za opátku dvoch kláštorov, ktoré jeden za druhým behom štyridsiatic rokov s veľkým požehnaním Božím spravovala. Mníšky usilovali sa svätú predstavenú svoju v každej cnosti nasledovať a mnohé z nich dosiahli vysoký stupeň dokonalosti kresťanskej.

Akokoľvek sväto žila, predsa obviňovala sa, že milosti Božej tak nezodpovedá, ako by to druhí ľudia na mieste jej konali. V pokore svojej nedôverovala sebe, lež radievala sa vo vážnych záležitostiach s podriadenými mníškami, najmä so sv. Mechtildou, ktorá v kláštore jej bohumilý život viedla.

Denne prijímala Telo Božie, aby sa proti samolúbosti a pokúšaniam ozbrojovala. Pred sv. prijímaním obetovávala všetky myšlienky, slová a činy svoje Bohu, aby sa nepribližovala nehodne k stolu Pánovmu; po sv. prijímaní obetovala zase seba celú milosti Božej, aby sa Mu poďakovala.

Najväčšmi radovala sa pokorná služobnica Božia, keď ňou niekto opovrhoval a ju znevažoval. Za dušičky v očistci modlievala sa veľmi horlivo a prelievala horké slzy, aby sa Boh nad nimi zmiloval a do radostí večných čím skôr niečo Bohu milého nebola vykonala.

Sv. Gertrúda bola omilostená i mnohými zjaveniami a proroctvami, ktoré vo zvláštnej knihe naznačila; napísala i mnohé listy a zbožné pojednania. *«Kniha zjavení»* bola uverejnená viac ráz po blahoslavenej smrti jej, ako i druhé spisy, ktoré obsahujú milostiplný život jej a divy, akými Boh služobnicu Svoju oslávil. Tieto knihy slúžiť môžu popri spisoch sv. Terézie za spasiteľného sprievodcu pre tých kresťanov, ktorí rozjímajúci život vedú a nábožnosť v srdci svojom roznecovať sa usilujú.

Mnohé zbožné duše kresťanské radievali sa so sv. Gertrúdou, ako možno najsvätejšiu Sviatosť oltárnu hodne prijímať. Milostivý Boh neprestával podporovať vernú služobnicu Svoju, ktorá horela vrúcnu túžbou po dokonalosti, po blahu duševnom blížnych. Často bývala nemocná a navštevovaná všelijakými biedami; ale ustavične túžila po utrpení. Hodina bez utrpenia bola jej neznesiteľná. Často hovorievala mníškam: *«Človek duchovný, ktorý rád trávieva život svoj v mieri, nepokročil veľmi v cnosti. A ten, ktorý vyhľadáva tento pokoj, nezačal ešte sa domáhať ku cnosti.»*

Sv. Gertrúda nemohla ani za okamih žiť bez toho, žeby, nútená vrúcnosťou horúcej lásky, niečo Bohu milého nebola vykonala. A preto prejavoval jej dobrotivý Boh zvláštnu náklonnosť. Jedného dňa zjavil sa sv. Mechtilde Spasiteľ, sedel na tróne a sv. Gertrúda stála pri Ňom a ustavične hľadela na Neho. Istej zbožnej mníške zjavil Spasiteľ, že sv. Gertrúda má najnezištnejšie srdce medzi ľuďmi a najčistejší úmysel, i že niet na zemi srdca, v ktorom by tak rád prebýval, než je srdce tejto vernej milostnice.

Nie je možné vypočítať, akými rozličnými spôsobmi milostivý Boh na srdce sv. Gertrúdy účinkoval. Zdávalo sa jej, že sa v milujúcom srdci jej znovu narodil, keď sa jej predstavil ako dieťa, v maštali Betlehemskej narodené. Hneď zase zdalo sa jej, akoby Spasiteľ vtlačil horúcemu srdcu rany, ktoré počas utrpenia Svojho dostal. Inokedy zdalo sa jej, že Spasiteľ podáva jej na prsty snubné prstene, sprevádzaný Matkou Svojou, preblahoslavenou Pannou Máriou, a uisťuje ju, ako Panna Mária srdcom materským ju miluje.

Tieto milostné zjavenia zapríčinili, že sv. Gertrúda nezerala sa mať srdce pozemské, ale nadzemské, posvätené láskou Spasiteľovou, že nemala inej vôle a náklonnosti, než bola vôľa Jeho. Keď svätá Gertrúda dosiahla sedemdesiaty rok sv. života svojho, upadla do bolestnej nemoci, ktorá za päť mesiacov trvala. Pokorná slúžka Božia utratila reč a predsa prejavovala veselú myseľ. A tým viac sa uspokojovala, čím viac sa nemoc zhoršovala a bolesti pribúdalo. Často stávalo sa, že mníšky neporozumeli pokynutiu, keď o niečo žiadala a slovo prehovoriť nemohla, a že jej podali opak toho, čo žiadala; ale pokorná a svätá trpiteľka nejavila pri tom najmenší nepokoj.

Vykupiteľ zjavil istej zbožnej mníške, že preto pozbavil reči služobnicu Svoju Gertrúdu, aby s nikým iným okrem Neho neobcovala. Smútiace mníšky vzývali sv. Lebuina, aby na príhovor jeho uzdravenie opátky svojej sprostredkovali. Svätý orodovník zjavil sa jednej mníške a riekol: *«Keď kráľ korunovať chce kráľovnú, nemôže to jednoduchý bojovník prekaziť.»*

Nemoc svätej Gertrúdy zdala sa zakladať na horúcej túžbe po uzretí Spasiteľa a na odomieraní v láske Božej. Jedného dňa zjavil sa sv. Gertrúde Ženích nebeský, Pán Ježiš Kristus, sprevádzaný najsvätejšou Matkou Svojou, sv. apoštolom Jánom, zvláštnym patrónom jej, a zástupmi anjelov, i podával jej korunu oslávenia. Svätá Gertrúda vykrikla v blaženom vytržení a tíško usnula v Pánu, aby z rúk Jeho vzala korunu večnej slávy. To sa stalo dňa 17. novembra roku 1302.

Telo jej bolo pochované v chráme kláštorskom. Na príhovor jej stali sa mnohé divy. Ostatky jej prechováajú sa v kaplnke ako drahocenný rodinný poklad v Braunschweig-Lüneburgu. Pamiatka jej oslavuje sa dnes najmä v severnom Nemecku a v Poľsku. Sv. Gertrúda vyobrazuje sa v mníšskom rúchu, ako kľací pred obrazom Panny Márie, ktorá drží Ježiška na rukách; pri nej pohodená je veľmožská koruna, vedľa nej stojí anjel a podáva jej ružový veniec.

Modlitba

Ó Bože, ktorý si sv. Gertrúde skrze Syna Svojho nebeské tajomstvá zjaviť ráčil, popraj nám milostivo, aby sme na príhovor jej tak horúco ako ona po Ňom túžili a keď sa niekedy zjaví, ako sudca vo večnej sláve Svojej, v nej podiel mať udôstojnení boli. Skrze tohože Ježiša Krista, Syna Tvojho, Pána nášho, ktorý s Tebou i s Duchom svätým žije a kraľuje na veky vekov. Amen

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-gertruda-reholnicka-radu-sv-benedikta/>